

BUSSENE FRA BULGARIA

Rundt 900 asylsøkere fra Bulgaria kom til Norge i løpet av noen få uker sommeren 2001, og fikk enorm oppmerksomhet i media. Mange av dem hadde blitt lurt til å selge alt de eide for å reise hit – på helt feilaktig grunnlag. Tilstrømningen stanset like raskt som den startet etter at de første søkerne etter kort tid ble returnert til hjemlandet.

Den kraftige tilstrømningen av asylsøkere fra Bulgaria var en stor utfordring for Utlendingsdirektoratet. Mottakskapasiteten ble sprengt, og nye asylmottak måtte opprettes svært raskt. Det ble raskt klart at mange av asylsøkerne hadde blitt lurt av "reise-selskaper" i Bulgaria til å selge eiendeler for å betale bussreisen til Norge, der de trodde de kunne få jobb. For å stanse busstrafikken satset UDI på rask saksbehandling/retur og informasjon i Bulgaria, slik at andre som vurderte å kjøpe billett skulle få et riktig bilde av mulighetene for å få bli i Norge.

Samarbeid med Sivilforsvaret om mottak

For å sikre en mest mulig effektiv behandling av sakene til de bulgarske asylsøkerne var det viktig at de ble innkvartert i nærheten av Oslo. Kapasiteten i østlandsområdet var imidlertid allerede sprengt, og det ble makt-påliggende å finne alternative løsninger.

– Siden vi allerede hadde bestemt oss for å behandle bulgarernes søknader svært raskt, kunne vi gå for mottaksløsninger med en enklere standard enn normalt. Vi tok kontakt med Sivilforsvaret, som på imponerende vis klargjorde og bemannet sivilforsvarsleiren i Våler i Østfold i løpet av noen få timer. Senere gjorde de det samme i Lier. Disse to nye mottakene bidro i stor grad til at vi kunne gjennomføre saksbehandlingen slik vi

planla, sier seksjonssjef Per Engan-Skei i Integreringsavdelingen.

Forenklet saksbehandling

Enheten i asylavdelingen som har ansvar for saker fra Øst-Europa hadde tidligere gjennomført et lignende prosjekt med hurtigbehandling av en noe mindre gruppe asylsøkere fra Slovakia, som også ble antatt å ha grunnløse søknader. Rådgiver Olga Jaros i Asylavdelingen, som jobbet med koordineringen av behandlingen av sakene til de bulgarske asylsøkerne, forteller at denne erfaringen var svært nyttig.

– Det er selvsagt enklere å møte en slik utfordring når man har gjort noe tilsvarende tidligere. Her kunne vi bruke mange av rutinene fra Slovakia-prosjektet. Hovedutfordringen nå var at saksmengden var mye større, samtidig som vi ville behandle sakene raskt for å hindre at flere havnet i samme uheldige situasjon som de som alt hadde kommet.

Informasjon i Bulgaria

Et annet viktig tiltak for å begrense tilstrømningen av asylsøkere med grunnløse søknader var informasjon i Bulgaria, både via bulgarske medier og i møte med representanter for befolkningen i byen de fleste søkerne kom fra. Det ble publisert annonser med kortfattet informasjon om norsk asyl- og flyktningpolitikk i ulike bulgarske aviser. Samtidig reiste en representant fra UDI til Bulgaria sammen med Norges ambassadør for å få ut informasjon til potensielle asylsøkere. Besøket fikk stor oppmerksomhet i bulgarske medier. Sammen med innslag på TV om grupper av avviste asylsøkere som kom tilbake, bidro informasjonstiltakene til å stanse tilstrømningen av asylsøkere fra Bulgaria.

Beredskap etter Bulgaria-mal

Den store tilstrømningen av asylsøkere fra Bulgaria kom etter at visumplikten for bulgarere til Norge og det øvrige Schengen-området ble opphevet våren 2001. I forbindelse med at visumplikten på samme måte skulle oppheves fra 1. januar 2002 for Romania, planla UDI i samarbeid med politiet og Utenriksdepartementet i løpet av høsten en omfattende beredskap i tilfelle det skulle oppstå en tilsvarende situasjon. De vellykkede erfaringene fra arbeidet med de bulgarske asylsøkerne ga et godt grunnlag for planleggingen, både i forhold til Romania og mer generelt i forhold til arbeidet med beredskap i UDI.

Det kom ingen stor tilstrømning av asylsøkere fra Romania etter årsskiftet. Den beredskapskapasiteten som var bygget opp kom imidlertid til nytte. I januar og februar kom det igjen relativt store grupper av asylsøkere fra Bulgaria og Slovakia, og den etablerte beredskapen gjorde at disse gruppene kunne håndteres i løpet av noen få uker.

Bulgarsk asylsøker i sivilforsvarsleiren i Våler. Foto: SCANPIX

